Debreczen 1893. XXII. évfolyam 80. Csütörtök, április 4.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 frt — kr.
Félévre . 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hóra 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE.

M. KIR. EGYET. KÖNYVTÁRA

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Fő-piacz, Simonffy-ház a városházával szemben

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámitás mellett vétetnek fel.

Anarchista reakczionáriusok.

Debreczen, április 3.

A reakczionárius vakbuzgóság mindenütt szándékos, vagy öntudatlan meghamisitása a konzervativ eszméknek. Az őszinte konzervativek becsületes elvhüsége iránt táplált tiszteletünkben ez nem téveszt meg bennünket. De fennmarad a kötelesség, hogy minden szabadelvü politikussal egyetemben kiméletlen erélylyel állást foglaljunk az ó osztrák reakczionárius vakbuzgóság behozatala ellen. — Nemcsak állami önállóságunk van, hanem politikai hagyományaink teljes függetlenségével is birunk. Ausztriában az ugynevezett néppárt szomoru politikai szörnyszülötte a reakczionáriusok jakobinusok hatalmas klikjévé lett. A reakczionárius vakbuzgóság e pártjának harczeszközei: az összes liberális elemek megrágalmazásának guillotine ja, a minden állami tekintélylyel ellenséges hazugsági ipar szemenszedett üzése. Leghatalmasabb izgatási eszközei azonban e néppátnak: a fajgyülölet vándorpredikácziói és a társadalom különböző osztályainak népámitó egymás ellen izgatása. Ausztriában ezt az államveszélyes izgatást a keresztény vallás iparszerü meghamisitásának legszemtelenebb és legbrutálisabb eszközeivel tartják fenn. A kereszténységet, a felebaráti szeretetnek az embereket egymással kiengesztelő, békeszerető szent hitét ez a párt erőszakosan átváltoztatja a gyülölet és a legostobább türelmetlenség keresztényellenes vallásává.

Magyarország egészséges politikai életébe a néppárttal akarják becsempészni az idegen hullamérget, melyet a szomszéd államban a legbrutálisabb abszolutista reakczió temetőiből ma, sajnos kiástak: ama legszomorubb korából Magyarország idegen erőszak által való leigázásának. Oly nagy veszedelem ez Magyarország politikai alakulására, hogy vele szemben bátran elhallgatjuk annak a néhány mágnásnak a nevét, a kik az egységes magyar állameszmét veszélyeztető szerepet játszanak a dologban. Az államfenntartó magyar szabadelvüség mellett vivandó védelmi harcz kötelessége annyira magasztos minden személyes kérdés felett, hogy szükségtelen személyes támadásokkal maga az ügy iránti érdeklődést csökkenteni. E mágnások személye végkép közömbös is lenne, ha, mint hinni akarjuk, nem önző érdekből, hanem a korszerü politikai értelem könnyen megmagyarázható hiányából engedték volna át magukat idegen fondorlatok vak eszközeiül a magyar állam egységessége ellen.

A vallásháboruk kora Magyarországon már elmult és nincs magyar hazafi, a ki ennek a testvérgyilkos szerencsétlen korszaknak az ismétlődését kivánhatná. Minden józan magyar állampolitikának tehát minden erővel és pártkülönbség nélkül küzdenie kell a népamitó párt keletkezése ellen, a mely a legtürelmetlenebb felekezetiséget prédikálja, a vallás- és fajgyülölet legbrutálisabb eszközeivel terrorizálja a választókat választási szabadságukban. Valamennyi párt tisztességes és becsületes politikusait a nyitrai választás alkalmából most ujból figyelmeztetjük kötelességükre, hogy védjék a magyar választási szabadságot az absolutista osztrák iskolából származó szabadságellenes reakczionáriusok perfid terrorizmusa ellen.

Azok az ellenzéki erényhősök, a kik a korábbi nyitrai választásoknál a választási szabadság védelméről deklamáltak, ha önön-magukat nem akarják megczáfolni, lépjenek fel ma is a minapival ugyanazonos erélylyel a terrorista szélhámosság ellen, melyet a fajgyülölet vallásának csaló szentelt vizével üz Nyitrán a néppárt.

— **A ref konvent.** A tegnapi ülésen is Kun Bertalan püspök és Tisza Kálmán elnököltek. Az ülés elején allakitották meg választás utján a konventi bizottságokat az uj cziklusra. Közigazgatási bizottságba beválasztották Vállyi János elnökké, továbbá Kiss Áront, Horthy Istvánt. Közjogi bizottságba. gr. Degenfeld Józsefet Isaak Dezsőt Iskolaügyi bizottságba György Endrét, Tóth Sámuelt, Kiss Albertet. Missziőügyi bizottságba Széll Kálmánt, Vállyi Jánost, gróf Degenfeld Józsefet, Horthy Istvánt, György Endrét. Tőke segélyző bizottságba előadó gr. Degenfeld Józsefet, Tóth Sámuelt, Széll Kálmánt, Szabó Jánost, Isaak Dezsőt. Lelkészi nyugdij és gyámintézeti bizottságba előadóvá Széll Kálmánt, tagokká Széll Kálmánt, gr., Degenfeld Józsefet, Kiss Albertet, Szabó Jánost. Megválasztották a konventi rendes biróságot is. Ezek közé beválasztották Tóth Sámuelt, gr. Degenfeld Józsefet, Szabó Jánost. A rendkivüli biróság tagjai közé: Kiss Áront, Tóth Sámuelt, Szabó Jánost, Vállyi Jánost, gróf Degenfeld Józsefet, György Endrét. Ezután a mostani konvent a legfontosabb tárgyát a lelkészi özvegy és árvagyámintézet alapszabálytervezetét vették elő. Széll Kálmán előadó hosszasabban ismerteti a tervezetet s bemutatja ez e tárgyban kiküldött konventi bizottság jegyzőkönyvét. A konvent előtt fekvő javaslat szerint a lelkész özvegye (legalább 5 évi lelkészi szolgálat után egyelőre 250 frt segélyben részesül; ez összeg 10 év mulva feljebb is emelhető. — Árvák neveltetési járuléka 50—500 forint (18—20 éves korukig), teljesen árvák 75 forintot kapnak.

1. A tagok fizetésük 10%-ának megfelelő belépési járulékot fizetnek. 2. A tagsági járulék évenkint a lelkészi fizetés $2^1/_2$%-a. 3. Az országos ref. közalap jövedelméből e czélra tőkésitett összegből, továbbá a közalap tőkéjéből 4 éven át folyósitandó, összesen 100,000 forint összegből. Az orsz. közalap évi jövedelmének 10% ából, a mennyiben ez a 30,000 frt tul nem haladja. Egyéb alapitványokból és adományokból.

A javaslathoz terjedelmes indokolás van csatolva, a mely a gyámintézet költségvetését (bevételeit és kiadásait) is előre bemutatja, természetesen részben mathematikai alapon és részben hozzávetőleges számitások szerint.

A javaslat fölött hosszu és élénk eszmecsere fejlődött ki az általános vitánál. Tisza Kálmán elnök maga is felszólalt s kérte a konvent tagjait, hogy ne vádolják a konventet azzal, hogy nem tette meg kötelességét. A javaslat most már harmadszor van a konvent előtt s mégis a konventnek tesznek szemrehányást, hogy gyámintézet nincs. De ugyanakkor mindig ujabb halasztási inditványokat terjesztenek a konvent elé. A konvent tekintélye megkivánja, hogy végre ez a kérdés megoldassék.

= **Belföldi hirek.** (A z o r s z. g a z d a s á g i k o n g r e s s z u s) szervező bizottsága ülést tartott, melyen az elnök előterjesztette Báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek a kongresszus elnökéhez intézett leiratát melyszerint a kormány a kongresszusra való meghivást ugyan köszönettel vette, — de magát azon hivatalosan képviseltetni nem kivánja. A bizottság sajnálattal vette ezt tudomásul. — (A d e l e g á c z i ó k.) A közös miniszteriumban most állitják össze a delegácziók elé terjesztendő közös költségvetések tervezetét. Közvetlenül a husvéti ünnepek után a magyar és osztrák kormányok tagjainak részvevésével a király elnöklete alatt tartandó koronatanácsban fogják véglegesen megálapitani. — (A z o r v o s - d o k t o r i s z i g o r l a t s z a b á l y o z á s a.) Több lap azt a téves hirt közölte, hogy a közoktatásügyi miniszter a kidolgozandó orvosdoktori szigorlati szabályzat tervezetet csak a budapesti és kolozsvári egyetem orvoskarával fogja közölni. Ellenkezőleg; a miniszter a kidolgozandó előadói tervezetet nyilvánosságra hozza és azt óhajtja, hogy minél szélesebb körben foglalkozzanak vele. — (A t a p o l c z a i v á l a s z t ó k e r ü l e t b e n.) miként Zalamegye központi választmánya Csertán Károly alispán elnöklete alatt tartott gyülésében elhatározta, a képviselőválasztás április 10-én lesz.

— **Külföldi hirek.** (K i n a - j a p á n h á b o r u) A rossz időjárás és a japán hadseregben előforduló betegségek, valamint a folyók kiáradásai a háboru folytatását rendkivül megnehezitették és a béketárgyalások menetére kedvező befolyással voltak. Ellenben másrészről a japánok ama követelése, hogy Kina 700 millió yen hadikárpótlást fizessen, hogy ennek lefizetéséig Pekinget megszállva fogják tartani és hogy Mandzsuország a japánoknak átengedtessék, nagyon hátrányosan hatott a béketárgyalásokra. — (A z o r o s z h a j ó h a d k i e g é s z i t é s e.) Pétervári lapok jelentése szerint a pénzügyminiszterium 3.400,000 rubelt szavazott meg az önkéntes hajóhad számára épitendő gyorsgőzös czéljára. E hajóhadnak a jövő évben 6 gyorsgőzöse lesz. — (R e f o r m o k Ö r m é n y o r s z á g b a n.) A török kormány Örményországra nézve uj reformjavaslatot terjesztett az angol kormány elé.

Merénylet a Hentzi-szobor ellen.

A merénylet az egész országban kinos feltünést keltett ugyan, de nagyobb jelentőséget nem tulajdonitanak annak. Egy exaltált embernek szerencsétlen tette volt az és nem más; a mi fölött sajnálkozni lehet, de politikai tőkét kovácsolni belőle esztelenség.

A vizsgálat további folyamáról, *tegnapi táviratainkhoz* pótlólag a következő tudósitást vesszük:

Budapest, április 3.

A vizsgálat ujabb eredményei szükségessé tették volna Szeless ujabb kihallgatását, de Szelesst nem lehetett már sehol sem megtalálni. A főkapitányság ennek következtében ma valóságos razziát rendelt el városszerte. Szeless

kézrekeritésére és azon egyéneknél, kik Szeless állandó környezetében vannak, a mai délután folyamán *házkutatási tartott. Szeless letartóztatása el van rendelve*, de mindeddig nincs eszközölve.

A belügyminiszter 2000 korona jutomdij kitüzését engedélyezte a rendőrségnek a Hentziszobor ellen intézet merénylet tettesének kézrekeritője számára. A főkapitányság ezt a jutalmat azonban nem fogja kitüzni, mivel eddigi nyomozatai *teljesen kideritették a merénylet előzményeit és annak tetteseit. Szeless Adorján letartóztatása után* esetleg más letartóztatások is fognak eszközöltetni, ez csak Szeless ujabb kihallgatásai után fog eldöini.

Szeless mindenesetre igen ártott ügyének mai bujkálásával. Ő neki kötelessége volna tartózkodási helyét amugy is az ügyészségnek bejelenteni, mert az egy másik ügyből kifolyólag reá mért börtönbüntetésnek leülésére csak halasztást adott. Bujkálásával megszegte az egyik feltételt, mely mellett az ügyészség a halasztást neki megadta *és igy most már nemcsak a rendőrség, hanem az ügyészség is körözteti.*

A merénylet következtében a szobor környéke ezentul fokozódottabb mértékben fog megfigyeltetni. Uj „rendőr-poszt“ szerveztetik a szobor előtt, és katonai hatóság a szobor földalatti részének épségben való voltáról is fog időről-időre meggyőződést szerezni magának. Ezelőtt négy évvel, egy anonym levélben értesitették a rendőrséget, hogy a szobrot fel fogják robbantani. Akkor valóságos ostromállapotba helyezték a szobor környékét hosszu időre, de semmi baj sem történt.

A rendőrség az irányban is folytatja a nyomozást, hogy *Szeless* honnan szerezte a dinamitot. Az ez irányban meginditott vizsgálatok kideritették, hogy Szeless a dinamitot egy fővárosszerte általánosan ismert uri embertől kapta, ki azt egy svájczi anarkista révén szerezte be, kivel a nyár folyamán Luzernben ismerkedett meg. A felrobbant dinamit körülbelől fél kilogrammnyi volt.

A rendőrség határozott tudomást nyert arról, hogy *Szeless* Adorján az elmult éjszakát *Zarándy* A. Gáspár satkantyus-utczai lakásán töltötte, onnan pedig reggel 9 órakor bérkocsin a Lónyai-utczába hajtatott. Szeless itt kifizette a bérkocsist s egy mellékutczába fordult. Azóta a rendőrség elvesztette a nyomát. Zarándy bejelentette a rendőrségnek éjjeli vendégét.

A merénylet ügyében egyébként az utolsó órában ujabb fordulat állott be, melynek következtében ujabb emberekre is terelődött a rendőrség figyelme.

Szökés az államfogházból.

Pár év előtt egy élelmes budapesti ujságiró, *Zarándy* A. Gáspár átmászott a szegedi államfogház kőkeritésén s éjnek idején beállitott a „Szegedi Hiradó“ szerkesztőségébe. Sáros, lucskos volt nyakig s kimerülve, lihegve dőlt egy karosszékbe.

— Adjatok irást, hogy itt jártam!

Adtunk neki irást aláirással, bélyegzővel, pecsétnyomóval és kettős boritékkal. Zarándy lelkendezve mászott vissza a fogház keritésén s tiz napig pezsgőt ivott a megnyert fogadás fejében. Ezt a bravouros dolgot aztán másnap megirtuk a „Szegedi Hiradó“-ban s ez a momentum szomoru és keserves dolgot jelent az államfogház történetében.

Pápaszemes, ránczos homloku urak jöttek mentek, aktákat irtak s a gyöngyéletnek vége szakadt. Kömives emberek falakat emeltek a folyosókon, nagy vasajtókkal, tolózárakkal és lakatokkal. Szomoru melódiák hangzottak föl esténkint az ablakrácsok mögül, melyeket ötven helyütt erősitettek a falba. Pezsgőzésnek, kalabriásznak az ideje letünt, az örök nyugodtan hemperegtek a szalmazsákokon s bátorságosan huszonegyezhettek. A szökés örök időkre lehetetlenné lett téve itt.

A napokban aztán hirtelen nagy ribillió kerekedett a szegedi intézetben. Az őrök a fejüket vesztették, nagy volt a lótás-futás, keresés, kutatás és a kétségbeesés.

Egy államfogoly megszökött!

Ugy történt a dolog, hogy mikor az őr este 7 órakor lelakatolta a cellák ajtait, a 7-ik számu cella üres volt. Remegő hangon kiáltott.

— Hol van tekintetes ur? . . .

Megismételte a kérdést kétszer-háromszor is, de a tekintetes ur nem felelt. Az őr arcizmai kékbe-zöldbe borultak a veriték szaladgált a hátán. Kiáltozott s százszor is körülnézte a szobát. Néhány pillanat mulva talpon volt az egész őrség. Kétségbeesett arczokra vetődött az éjjeli lámpa fénye, a mint keresték, kutatták az eltünt államfogoly urat az udvaron, a pinczében és padláson.

Végre is nagy elhatározás után, vért izzadva, egy deputáczió indult meg az államfogház igazgatójához.

A direktor dühös volt.

Izgatottan járt-kelt a szobájában, aztán leült és két levelet irt. Egyet a főkapitánynak, egyet a csendőrparancsnokságnak. Félóra mulva talpon volt a rendőrség is, meg a csendőrség is.

Bizottság indult meg a sötét utczákon az államfogház felé. A 7-ik számu czella előtt megállapodtak s hegyező fülek simultak az ajtófához. Bent kanál, tányér-csörömpölés és jóizü falatozás hallatszott. Az őr kinyitotta az ajtót, de ugyanakkor csodálkozva, meglepődve kiáltott föl.

— Ni ni a tekintetes ur!

A tekintetes ur pedig ott ült az asztalnál, előtte egy nagy libaczomb, a nyakán széles asztalkendő. Mosolyogva néz a jövevényekre, akik bátortalanul közelednek. Az igazgató gyilkos pillantásokkal méregeti végig az őrt s ráförmed:

— No hát itt van, micsoda! . . .

— Nem volt itt! — erősitgette az őr.

— Boszorkányság! — dupláznak rá a többi őrök.

A bizottság tagjai nem értik a dolgot, álmélkodnak s kiváncsi figyelemmel kisérik a direktor kérdéseit, melyek most már a tekintetes államfogoly urhoz intéződnek.

— De hát, hol volt mégis Uraságod?

— Itt voltam!

— S hogy nem vette észre az őr? — kérdik egyszerre öten is kiváncsian.

Az államfogoly ur leteszi kezéből a libaczombot, kamis mosoly szalad el a szája szélén, és válaszol:

— *Mert a szekrényben voltam!* . . .

Azzal reámutat egy hatalmas, széles, ócska butordarabra, melyben akár Nóé is elférhetett volna a családjával együtt.

Mig ezek bent történtek, kint hatalmasan döngették, rázták a kaput, mely recsegett, ropogott, hajladozott s majdhogy be nem szakadt.

A helyi lapok riporterei voltak . . .

Arpadus.

Szinház.

A hollandi apród.

— Eredeti szinmü 5 felvonásban. Irta *Kalocsa* Róza. Zenéjét összeállitotta *Znojewsky* Gyula. —

Történeti szinmü 1848-iki eseményekkel, szerzője debreczeni irónő; kétszeres érdeklődés, nagy közönséget gyüjtött a tegnapi premiérere.

Kalocsa Róza jeles elbeszélő, pompás novella tárgyat dolgozott drámájában föl: egy világtörténeti alak szerelmét s ebből eredt kalandot: házasságát.

A meg-megzökkenő cselekmény magában is hatásos, ügyes jelenetek egész sora kárpótol a szinpadi technikával nem eléggé ismerős szerző bonyolitási eszközeinek naivságáért; a dialog meg éppen szellemes, itt-ott megkapó. Tisztelet az első szinpadi kisérlet ennyi sikerének. A közönség jól is fogadta a mindvégig érdekes darabot és a szerzőt minden felvonás után zajo-

---

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A szerelem mint hőmérő.

— Francziából. —

Egy optikus bölcsész, a ki nevét nem akarja nyilvánosságra hozni, azt mondja:

„A szerelem oly hőmérő, mely követve a szív érzelmeit, esik vagy emelkedik.“ — Ennek az optikusnak igaza van. Itt adjuk bizonyitékát.

Találkozás.

Történik egy szalonban.

A ház ura egy fiatal emberhez közeledik, ki hanyagul a kandallóhoz támaszkodik.

— Dugardet ur, milyennek találja ön azt a fiatal leányt a rózsaszinü ruhában?

— Nagyon csinos.

— Négyszázezer frank a hozománya.

— Tyü; nem csak nagyon csinos, de mondhatom elragadó, elbájoló, el va- . . . . Lehetnek némi reményeim?

— Igen, ön tetszik a családnak.

— Mutasson be kérem azonnal, nehogy egy perczet is elveszitsünk.

A fiatal Dugardet szerelem hőfoka 50 r ádus. Afrikai hőség!

A szerződés aláirása.

A Dugardet megkéri a leány kezét; kérelmének örömmel lesz elég téve.

A szerződés aláirása következik.

— Mennyit ad ön leányával? kérdé a tisztviselő.

— Kétszáz ezer frankot, válaszol az apa.

— Bocsánat — szól fé'énken Dugardet — nem tetszik talán tévedni?

— Nem! — Nagyobb összegről szóltak önnek?

— Négyszáz ezerről.

— Rosszul értesitették.

— Önt tehát a pénzemért vesz el engem? kérdé a fiatal nő haraggal.

— Oh nem, dehogy, válaszol Dugardet. Ezer bocsánatot kérek a diszes társaságtól közbeszólásomért . . . É- én ki nagy házat reméltem vezethetni, fogatot tartani . . . gondolá magában miközben egy, a lelke mélyéből fakadt sóhajt iparkodik elnyomni.

A hőmérő nem mutat már csak 40 fokot.

A czeremonia.

Az esketés után összes rokonok, a menyasszony részéről, Dugardetet fogják körül.

— Drága uram öcsém, szól egy öreg nagybácsi nagyon örvendek, hogy családunkba lépett. Eljövök majd önökhöz ebédre minden héten, egyszer vagy kétszer.

— Édes unoka bátyám, — mondja egy fiatal ember — szólithatom, miután unoka nővéremet veszi feleségül; tehát édes unoka bátyám, tudva azt, hogy ön egy magasrangu vasuti tisztviselővel jó lábon áll, — sziveskedjék engem, ennek a révén, valami jó álláshoz juttatni. Megelégednék ugy három-négy ezer frankkal. Holnap eljövök, hogy bővebben megbeszélhessük az ügyet.

— Dugardet ur, sopánkodik egy vénnénike, tegye boldoggá az én kis hugomat.

— Ha szerencsétlenné teszi leányomat, fenyegetődzik az anya könnyek közt, ugy kikaparom a szemét.

A családtagok eme nyilatkozatai nagyon lehütőleg hatnak.

A hőmérő 35 fokra esik.

Szépitőszerek.

Dugarget belépve fiatal feleségével az uj otthonba, a következőket gondolja magában:

— Igaz ugyan, hogy kétszáz ezer frankkal kevesebbet kaptam, de legalább szép a feleségem. Gyönyörü haja van.

A fiatal asszony több hamis hajfonatot szed le a fejéről. Dugardet savanyu arczot vág.

— Teringettét, hát hamisak voltak! Milyen ügyesek ezek a fodrászok! — Végre is nem a haj teszi az embert boldoggá. Feleségem nem visel más hamis dolgot remélem.

A feleség meglehetős mennyiségü vattától

san hivta, valamint élénken tapsolt az előadó művészeknek is, kik közül többen virágcsokrot is kaptak. (Az egyik emeleti páholy mélyébe rejtőzött irónőt is felkeresték tisztelői egy rendkivül szép nagy virágcsokorral.)

A külső sikeiről igy számot adás után vázoljuk a szinmü érdekes meséjét. Két franczia menekült Don Louis és Don Carlos név alatt — bujdokol Spanyolország felső hegyvidékén, a thebei várkastély körül. Don Garcia Thebe gróf bájos leányának Donna Geniettának cselédsége épen az ő rejtekhelyük közelében pihen meg; beszélgetésükből meg tudják a menekültek, hogy az udvarmester két apródot keres, czéljukhoz segitő helyzetet vélnek teremteni a bujdosó ifjak a várba ily módon bejutással: a szerelmes szobaleány hamar megnyert protekcziója révén fölvétetnek, miután elhitették a szobalányba féltékenyen szerelmes udvarmesterrel, hogy ők jámbor trappisták és az apródi állásra Don Jose d'Argo, spanyol grand, Donna Genietta kérője által ajánlvák.

Don Luis, kinek előkelő voltját ugy modora, mint társának odaadó szolgálatkészsége elárulja, első látásra belészeret a bájos grófleányba, ki azonban az apród vallomását spanyol joggal utasitja vissza, és érdeklődése daczára elfogadja Don José bázassági ajánlatát. Az elutasitott apród fölénye épen e válság perczében töri meg a leány büszkeségét, visszahivja Don Luist, de a hatásos jelenetben már csak szolgálatra és nem vallomásra áll készen, és a leány szolgálattételt parancsol: megsértett gőgös önérzete önmagát sebző daczczá fokozódik.

E közben franczia tisztek jőnek a vidékre és a menekülteket összeköttetést találnak a viador Paolo megvesztegetett anyjában, ki hirt ad a bikaviadalnál találkozó felöl az apródoknak. A viadalhoz készülnek Thebe gróf vendégei is, köztük az alguasil főnök, ki engedelmet nyer a vidéken lappangó franczia összeesküvők nyomozására. A gyanu a két apródot terheli: Genietta szerelme ujra felébred és Louis megmentésére ösztönzi őt. A bikaviadal végeztével foly egyfelől a vigalom, másfelöl a menekültvadászás; Genietta fölfedi az apródot fenyegető veszélyt és szökésre birja, maga is velemenni kész. Az alguasilok ügyes jelenetben elfogják először a szerelmes találkán rejtőző udvarmestert, majd a szobalányt szöktető Don Carlos apródot, végre a Geniettával menekülő Don Louist. Az alguasil követeli az „összeesküvők" kiszolgáltatását, de a leányához hajló apai szeretet elháritja a vészt: felajánlja leánya kezét az apródnak, ha bebizonyitja jó családból származását, 200 katonával, 4000 jobbágygyal és várkastélyjal rendelkező jó módját. Az apród mindenre csak „lesz" biztatással felel: fejvesztés terhe alatt kiutasitás ezért a sorsa a leánynak pedig zárdába kell mennie, miután Don José kérő siet visszalépését tudatni.

A grófleány és szobaleánya apáczajelöltek, már folyt a tárgyalás fölavatásukra, mikor a kis apród jelentkezik, Luis mint franczia tábornok, Carlos mint ezredes. Az apai vallatásra kijelenti a volt apród, hogy most már követeli a leányt, mert van két millió katonája, 40 millió jobbágya, és van koronája; az elárvult apa, leány és környezet most tudja meg, hogy a rejtélyes apród Napoleon Lajos franczia császár, ki kéztogóját tartja Eugeniával, a spanyol grófnő szerelmesével.

A mellékcselekmények szálait Don Carlos és Marietta szobaleány hogozzák; utóbbiba Pavlo viador és Kristóf udvarmester is szerelmesek, mi csinos epizódokkal tarkitja a bonyodalmat.

Marietta pajzán nótái, a viadarok kara és az eljegyzésnél fölzengő Marseillese ügyes összeállitásokra adtak alkalmat Znojemszky karmesternek, ki e kompiláczióval jelentékeny hatást ért el.

Don Louis érdekes szerepét *Tapolczay* a komikus Don Carlosét *Rózsahegyi* igen jellemzően, sok hatással játszotta. A gőgös Genietta perfekt alakitással vált elfogadhatóvá *Cserny* Berta szép játékában. *Margó* Zelma a pajkos szobaleány szerepének minden előnyét kizsákmányolta, *Nyilassy* pedig az udvarmester burleszk alakját teremtette pompásan meg. — Jó volt (és szépen énekelt) *Kozma* mint Paolo, kis szerepeiket előszeretettel értékesbitették *Sándor E.*, *Krémer*, *Ferenczy*. A többi szereplő is megálita helyét; a rendezés szintén gondos és a csoportositásoknál ügyes volt.

Mindez együttvéve a szinmü tisztes sikerét és a közönség elismerését biztositotta. — Örömmel járulunk mi is ehez és üdvözöljük a szellemes szerzőt első jelentékeny szinirodalmi sikere kedves alkalmából.

---

* **P. Márkus Emilia vendégfölléptei.** Az utczákon kiragasztott jelentésből vesszük tudomásul, hogy *P. Márkus* Emilia asszony, a budapesti nemzeti szinház müvésznője holnap, pénteken kezdi meg három estére tervezett vendégjátékát. A jelentés szerint első föllépte „*A vasgyáros*"-ban lesz, melyben Claire-t játsza. Az előadás *bérletszünetben, fölemelt helyárak mellett* fog lefolyni, valószinüleg telt ház előtt, mely elragadtatással fogja nézni a müvésznő alakitását. A szinház titkárságától nyert értesülés szerint a vendégmüvésznő *szombaton* lép föl másodszor, *ugyancsak bérletszünetben és fölemelt helyárak mellett*. A titkárság arra nézve, hogy harmadik föllépte a müvésznőnek vasárnap és bérletfolyamban, rendes helyárak mellett fog e lefolyni, vagy ugy, mint az előbbi kettő, nem tudott felvilágositást adni. Ezt konstatálva, több bérlő nevében azt a kérdést intézzük Debreczen szab. kir város *szinházi bizottsága* t. tagjaihoz, hogy a közönséggel és kü önösen a bérlőközönséggel szemben *méltányosnak találnák-e azt*, ha az igazgató, a mint a saison első számbavehető vendégének föllépte kor teszi, — a kilátásba helyezett többi vendégeket is *fölemelt helyárak mellett és bérletszünetbnn* léptetné föl?

* **Péchy Kálmán ügye.** A színészet orsz. központi tanácsa tegnap itélt a Tiszai igazgató és Péchy rendező közt felmerült ügyben. A tanács egyhangulag megerösitette a debreczeni szinházi jury itéletét, a mely Péchy Kálmánnak a társulat kötelékéből való elbocsátását mondotta ki.

* **Szinházi jelentés.** Van szerencsém a n. é. közönséget értesiteni, miszerint *Pulszkyné Márkus* Emilia urnőt, a nemzeti szinház müvésznőjét, nehány vendégjátékra megnyerni szerencsém volt. A müvésznő Pénteken 1895. Április hó 4. (páros bérletszünetben) *Vasgyáros*, Ohnet szinmüvében kezdi vendégszereplését. Jegyek ezen előadásra Csütörtöktől fogva a következő helyárak mellett válthatók a szinházi pénztárnál: Családi páholy 8 frt. Alsó és emeleti páholy 6 frt. Másod emeleti páholy 4 frt. I. r. támlásszék 1 frt. 60 kr. II. r. támlásszék 1 frt 40 kr. III. r. támlásszék 1 frt. 20 kr. I em. zártszék az I. sorban 80 a többi sor 60 kr. A t. cz. bérlők helyei, Csütörtök déli 12 óráig fenntartatnak. Debreczen, 1895. Április hó 3-án Kiváló tisztelettel Tiszai Dezső igazgató.

Vegyes hirek.

* **Rejtélyes kalandor.** Szombathelyen egy rejtélyes kalandor üzelmei óriási feltünést keltettek. Az illető nem régiben került Szombathelyre s ott nőül vette Somogyi Gyula református esperes leányát. Ez alatt tömérdek csalást és okmányhamisitást követett el, aztán megszökött. Távozása után derült ki, hogy egész gyüjtemény hamis okmányt hagyott hátra. — A szerencsétlen fiatal asszony házasságát feloldják, mert álnév alatt köttetett. A kalandort mindenfelé körözik.

* **Hasbaszurt ügyvéd.** Mohácsról táviratozzák, hogy ott tegnap délelött Kautz köztiszteletben álló ügyvédnek, — midőn a járásbiróságtól hazafelé ment — Bali András tönkre ment földmives ujját állta s ezen szavakkal: „Az enyémet elvetted, de neked sem lesz rá szükséged" — kést szurt a hasába. Kautz összeesett; lakására vitték, hol életveszélyes sebét bekötötték. Bali jelentkezett a rendőrségnél.

* **Merész ujságirók.** Nagy vállalkozási szellemre való fogadásba bocsátkozott két hamburgi ujságiró Huszezer márkában fogadtak, hogy 250 márka utiköltséggel Hamburgból kiindulva Törökországot, Görögországot, Olaszországot, Spanyolországot és Franciaországot gyalog be fogják utazni. Franciaországból visszatérnek Hamburgba. A két fiatal ujságiró neve dr. Dannell és Thielheim Arthur.

* **Előléptetés a halál után.** Egy kisebb város temetőjében egy sirkövön következő felirat volt olvasható: „Itt nyugszik az Urban N. városi irnokné". Idők multak, mialatt az irnok előbbre ment és aljegyző lett. A hü férj ebben az előmenetelében részesiteni akarván az ő megsiratott feleségét is, a sirkőre a föntebbi szavak után odavésette még, hogy:

Jelenleg városi aljegyzőné.

---

szabaditja meg meg magát. Dugardet még savanyubb arczot vg.

A hömérő nem mutat már csak 28 fokot.

Egy év után.

— Édesem, Bouffardin holnap nagy estélyt fog adni.

— Nem megyünk el; unom a sok embert.

— Azt megengedem, de kötelességed, hogy engem oda elkisérj.

— Kötelesség ide, kötelesség oda, nem megyünk: punktum!

A hömérő 14 fok.

Öt év multával.

A dajka egy kegyetlenül orditó gyermeket ringat a karján.

A kis leány lever egy diszes porczellán edényt a földre, mely ezer darabra törik.

A két éves kis fiu meg majd fölgyujtja a házat, a padlóhoz dörzsölvén a gyufákat.

— Átkozott kölykök! kiáltja Dugardet miközben haját tépi mérgében, még őrültté tesznek!

— Ugy látszik te nem szereted a gyermeket, — jegyzi meg az anya.

— Én imádom őket, de ha nincs több csak egy.

— Édesem, nekem egy gondolatom támadt, nagyon szeretnék dinyét enni.

— Most deczemberben?

— Szereznél nekem egy dinyét ebédre. Ha nem teszed meg nekem ezt a kérésemet, ugy a legboldogtalanabb asszony leszek a világon.

— Szent egek . . . ily kivánság! . . . . ugy látszik legközelebb a negyedik örökössel akarsz engem megajándékozni. Valóságos tyuk természet.

A hömérő a fagypontot éri. Kupidó kénytelen téli kabátot huzni.

Tiz év mulva.

Eugénie, ma nem jövök haza vacsorára.

— Hová méssz?

— Részt kell venni egy banketten, melyet a Bonaparte lyczeum régi tanitványai adnak.

— Alig hat hete, hogy szintén nem vacsoráztál itthon, hogy részt vehess a Rollin kollégium régi tanitványai estélyén, két hó napja pedig a Louis-le-Grand régi tanitványaiéra mentél. Mennyi bankett!

— Ez egész természetes; fiatal koromban sok iskolát jártam.

Órájára néz s magába dörmögi:

— Teringettét! hét óra s Xandi, aki fél nyolczra vár.

A hömérő 12 fokot mutat a zerus alatt. Ettől a percztől fogva a férjek a házasság Szibériájába lépnek. Nem akarom őket követni, mert megfáznatnék.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. **2 órakor**, csak esetleg **hétfőn** később.

Kéziratok vissszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára irni, ha lehet porzó nélkül!

—

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartatnak. — Az igtató, kiadó-hivatal és az irattár a feleknek felvilágositásokat ád hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyüjtőszekrényből a beadványok kivétetnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

Zeneestély a „Bika“ kávéhazban: hétfőn Magyari testvérek, szerdán Rácz Károly. — Az „Angol királynő“ szállodában minden kedden, pénteken és vasárnap.

Sétahangverseny a „Margit“-fürdő vendéglő disztermében minden vasárnap délután 4. órakor a 39 gyalogezred zenekara.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, s ombaton d. u. 3—6-ig.

Polgári failletmény k váltásának végső határideje márcz. 1; — az epr skertből való elhordatás végső határideje ápr. 1.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10 től 12-ig

Szinház szeptember hó 29-től minden este 7 órakor.

A Gönczy-egyesület „Otthon“-a a Keresk akadámia palo ájában.

Famunkatanitás. A kézügyesitő egyesület, főreáliskolai mühelyében d. é. 2—4 óráig. Kedden elökészitő csoport. Szerdán és péntek en Haladó csoport.

— **Városházak tanulmányozása.** Tegnap jelentettük, hogy a tanács, mielőtt a városháza részletes terveinek elkészitésére kerülne a sor az ország nagyobb városaiban ujabb időben emelt város- és megyeházák külső és belső fölszereléseinek megtekintését és az igy szerzett tapasztalatok felhasználását kivánatosnak és czélszerünek találván, Stahl Géza id. főmérnököt és Körner Adolf tanácsnokot megbizta, hogy tegyenek körutat az országban. A fölvetett utazási terv megvalósitása, noha nem egészen a mérnöki hivatal által proponált irány szerint, most már biztositottnak tekinthető. A kiküldöttek közelebb el is indulnak. Saját költségén és önként csatlakozik hozájok Márk Endre ügyvéd, törvényhatósági biz. tag. Az ut programmjába Arad, Szeged, Nagy-Becskerek, Hódmezővásárhely, Kecskemét, és Sopron vannak fölvéve. Zombor (megyeház) és esetleg Győr is kiestek a programmból.

— **Satnya legények.** Csak tegnapi vezérczikkünkben emlékeztünk meg a katonamérték alá kerülő legények satnyaságáról s ezt most bizonyitják, megerősitik a lefolyt sorozásnak hiteles adatai. Szomoru adatok ezek a magyar fiuk kifejletlenségéről, gyöngeségéről, idő előtti elsatnyulásáról, melyek jórészben a rosz nevelésre, a szülők gondatlanságára és a gyermekek könnyelmüségére vezethetők vissza. A sorozás lefolyásáról a következő adatokat kaptuk: Négy napon át tartott a sorozás a pavillon-laktanyában, hova összesen 765 debreczeni katona-kötelest czitált a behivó. A sorozóbizottság a következőképen alakult meg: Elnök *Boczkó* Sámuel főkapitány, Dr. *Sárváry* Gyula városi főorvos. *Vecsey* Viktor és *Haidu* Gyula bizalmi férfiak, *Wagner* György, *Nagy* István és *Tóth* István tollnokok. A közöshadsereg részéről: *Wurmb* alezredes, *Szedlacsek* ezredorvos és *Rubos* főhadnagy. A honvédség részéről *Dobos* alezredes, *Veszely* főhadnagy és *Biró* ezredorvos vettek részt a sorozóbizottságban. — Előállitás alá került 765 katonaköteles és pedig 369 az első korosztályból, 231 a második és 165 a harmadik korosztályból. A közel 800 főnyi legényből az előző években 21-et, ezuttal pedig 76-ot soroztak be. Az előállitottak közül visszahelyeztek 416-ot, fegyverképtelennek találtak 147-et, mindenkorra alkalmatlan, az előállitottak lajstromába tévesen fölvettek száma 7. Felülvizsgálatra küldtek 10 legényt, egy megfigyelés végett kórházba került, a fősorozásról távol maradt 66. A távolmaradottak közül első osztályu 33, második osztályu 19 és harmad osztályu 14 katonaköteles. Nagyszámban vannak azok, a kik előfordulnak ugyan az anyakönyvben, de hol tartózkodásuk teljesen ösmeretlen. Ezeket az előállitási lajstromba föl sem vették. Ilyenek vannak az első osztályból 86-an, a másodikból 85-en, a harmadikból 66-an.

— **A kir. tábla épitése.** A városi tanács a Széchenyi-utczára tervezett kir. táblai palota épitési munkáinak biztositására kibocsátotta az árlejtési hirdetményt. Az épitési költségek a belügyminiszter által 169520 frt 14 krra helyesbittettek. Az árlejtés meghirdetésével egyidejüleg megalakittatott a vállalati általános feltételekben meghatározott bizottság az épités ügyeinek vezetésére. A bizottság elnöke *Simonffy* Imre kir. tan polgármester, helyettese *Körner* Adolf tanácsnok, tagjai: *Puky* Gyula kir. táblai elnök, *Ábrahám* László t. főügyész, *Stáhl* Gézs id. főmérnök. Az épités vezetésével a tanács *Novák* Ferencz épitészt bizta meg; az épités ellenőrzésével pedig *Stáhl* Géza id. főmérnököt. Az összes épitkezés teljes befejezésének határideje 1896. május 30-ka. Az árlejtést f. évi április 20-kán tartják meg.

— **Kamarai tagok választása.** A kereskedelmi és iparkamara beltagjainak választására április 24-dikét tüzte ki a központi bizottság, A választás helye a városháza nagyterme.

— **A mezőőrök felfogadása** és egyéb nagy fontosságu gazdasági ügyekben való értekezlet megtartására a következő felhivást vettük: A folyó év és hó 2-án a városházánál hatóságilag egybehivott értekezleten nyert megbizatásomhoz képest ezennel tisztelettel felkérem a város területén levő majorsági földek tulajdonosait, hogy a mezőőrök felfogadása és területi beosztása tárgyában tartandó értekezleten folyó évi április hó 7-én, azaz vasárnap d. e. 10 órakor a timár ipartársulatnak Kis-Várad-utczán levő árucsarnokában saját jól felfogott érdekükben minél számosabban megjelenni szivesked jenek. — *Koszorus* Lajos.

— **Vezeklés.** A nagy bőjtnek utolsó előtti hetében vagyunk. A társadalmi élet érverése ez ideig egy cseppet sem mutatott bőjti hangulatra Most azonban egyszerre megcsappantak a zajosabb mulatságokról, vigalmakról szóló hirek. A szerkesztőség asztalára beszámolók és nyugtázások kerülnek. Ugy látszik egyesek és testületek számot kezdenek vetni azzal, hogy elég volt a jóból, elég volt egy időre a zaj-, dáridó- és tánczból. — Következik a nagy hét. Ez alatt el kell némulni minden zajos mulatságnak. Ez a megváltás ideje. Ezt fogja követni a zöld farsang s akkor ismét lesz vigság, lesz hegyen-völgyön lakadalom.

— **Eljegyzés.** Csiha Sándor hajduböszörményi birtokos jegyet váltott Lovass Sándor érmihályfalvai nagybirtokos kedves és müvelt nevelt leányával Rimay Irén kisasszonynyal.

— **Falb jóslása áprilisra.** Falb Rudolf, a nemzetközi időjósló éppenséggel nem kellemetes időt jósol az év legszeszélyesebb hónapjára, áprilisra. Nyilatkozata szerint havazni nem igen fog már, a hónap első harmadában meleg lesz, (aminek még a nyomát sem tapasztalják,) a másik kétharmadában pedig hideg. A hónap első felében sok eső lesz, a második felében kevés. — A részletes programm a következő: Április 1-től 3-ikáig: havazás és fagy; 4-ikétől 8-ikáig: sok eső; 9-ikén: kritikus nap. A tengersok eső miatt áradások; 9-ikétől 10-ikéig: a hőmérssék fokozatosan csökken, esetleg havazások; 14 ikétől 17-ikéig: sok eső meleg idővel; 18-ikától 20-ikáig: szórványos havazás; 21-ikétől 23-ikáig: eső zivatarokkal; 24-ikétől 26-ikáig: hidegebb és száraz idő; 27-ikétől 30-ikáig: sok eső és emelkedő hőmérsék. Ebből látható, hogy teméntelen eső lesz. Eddig — igaz, hogy csak három nap telt el áprilisből — beteljesedett Falb jóslata.

— A **megyei sorozás.** Befejezést ért a sorozás a megyében is. Az eredmény itt sem kielégitő. A nagy számban előállitott katonaköteles közül csak nagyon keveset találtak alkalmasnak a szolgálatra.

— **A dalegylet közgyülése.** A debreczeni dalegylet április hó 7-én, vasárnap délután 3 órakor a városháza nagy tanácstermében tartja évi rendes közgyülését, melynek tárgyai lesznek: 1. Évi jelentés felolvasása. 2. Számvizsgálók jelentése a pénztár állásáról. 3. Határozathozatal a költségelőirányzat felől. 4. Tiszteletbeli tag választása. 5. Tisztujitás.

— **Szilágyi Dezső Debreczenben.** Nagy volt a ribillió ma az egyik debreczeni vendégfogadóban. Pinczérek, szobalányok, a londiner és a gazda fontoskodó arczczal sürögtek-forogtak s nagyon sietősnek találták mindenki előtt az idejüket. A hir gyorsan kiszivárgott s érthető lett a nagy fontoskodás és a lázas sietség.

— Szilágyi Dezső itt van a vendégfogadóban!

Csakhamar kiváncsi népsokaság verődött össze a szálloda előtt, egy szemfüles riporter pedig a lakosztályáig tolakodott Szilágyi Dezsőnek. Kopogtatott illendően s magát bemutatni bátorkodott.

— Kegyelmes Uram, Önt egész Debreczen nagy örömmel és szeretettel üdvözli.

— Köszönöm!

— Minek köszönhetjük ezt a szerencsét?

— Lovakat vásárolok.

A riporter hüledezett. Azt hitte más szobába tévedt. Hebegve kérdezi.

— Szilágyi Dezső urhoz van szerencsém?

— Igen.

— A volt igazságügyminiszterhez, ugy-e bár?

— *Nem, én lókupecz vagyok.*

A riporter elrohant. Odalenn azalatt néhány ezer főre szaporodott a kiváncsi néptömeg.

— **Szocziálisták gyülése.** A debreczeni szocziálista vezérek a jövő vasárnap megint szónokolni fognak a már sokszor elcsépelt témáról: szocziál demokraczia és a sajtó. Megtoldják még a programmot egy uj számmal: május elseje, mely a szocziálisták kalendáriumában a legrikitóbb vörös szinü betükkel vagyon beirva. Utcza sarkokon vörös plakátok hirdetik a vasárnapi népgyülést, feltzólitván a „Jogtalan munkás népet“ hogy kiáltsa ki (no ezt már máskor is megtették a Koronában, a népkertben és a vargaszinben) századunk „legmagasztosabb eszméit“: a nemzetközi szocziál demokráczíát és május elsejét. A polgármesteri hivatal tegnap adta meg az engedélyt a már különben igen ártatlan mulatságnak igérkező népgyülés megtartásához.

— **Debreczen gyomra.** A közvágóhid jelentése szerint a közvágóhidon márczius havában 16 ökröt. 2 bivajt, 412 tehenet, 1018 bornyut, 1539 sertést, 98 süldő malaczot és 2917 bárányt vágtak le, vagyis összesen 6002 darab állatot mészároltak le melyeknek husát legnagyobb részben debreczeni gyomrok emésztették meg.

— **A megye a mult hóban.** A vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 8-ikán, hétfőn délelőtt ülést tart. A közigazgatás jelentésein kivül egyéb nincs napirenden. Gróf Dégenfeld József főispán a konventi gyülésekről f. hó 8-ikára valószinüleg visszatér s a közigazgatási bizottság ülésén elnökölni fog.

— **Hogy ez, hogy az?** . . . Egy czigányasszony babrálgatott ma a piaczon a kofa népportékái között, melyeket válogatott szapora beszéddel és gyors mozdulatokkal.

— Hogy ez?

— Hogy az?

— Hát az?

— Hát emez?

S a sok „hát“-nak az lett a vége, hogy a czigányasszony odébb állott a köténye alatt egy pár csirkével. A lopást azonban hamarosan észrevették s keresni kezdték a czigányasszonyt. Ráakadtak s a félpiacz megindult a nyoma után. A tolvaj azonban elmenekült.

— **Csatornázás Hajdu-Dorogon.** Hajdu-Dorog képviselőtestülete elhatározta, hogy a községet csatornáztatni fogja. A 11,000 frtba kerülő munkálatok már megkezdődtek, de a megye közgyülése nem hagyta jóvá a dorogiak ez intézkedését, a kik most a belügyminiszterhez tölebbezik az ügyet.

— **Ki akar rendőr lenni?** Rendőröket keresnek az ország fővárosába, még pedig négyszázat egyszerre. Hortobágy vállas, izmos legényei közül bizonyára sokan lesznek, a kik aspirálnak a Mihaszna Andrások szines zubbonyaira, de még inkább a fizetésükre, mely első osztályu rendőrnél 600 frtig emelkedhetik. Nem kell sok irás hozzá, csak egy katonai kiszolgáló levél, a keresztlevél meg egy erkölcsi bizonyitvány.

— **A falusi bakter és a hőmérő.** Hajdumegye egyik községének igen derék ur a jegyzője, a kiben nincsen egyéb foglyatkozás, mint az, hogy rendkivül hypochondrikus. Be is tartja az egészségtani szabályokat még nagyobb pedanteriával, mint a hivatalos teendőit. Igy a többek közt betanitotta az öreg János baktert arra, hogy az irodában ékeskedő ősvilági boglyakemenczét csak addig fütse, mig a nagy a-ztal felett függő hőmérő 16 R. fokot nem mutat. Az öreg János teljesitette is ezt a parancsot egészen a mult hétig nagy türelemmel. A márcziusi szelek azonban nagy fájdalmat ültettek a vén dobosnak szintén köszvényes lábaiba, miért is megunta folytonosan beszaladgálni a helyről — konyhából — az irodában függő hőmérő nézésére. Másképen eszelte hát ki az ellenőrzés fortélyát. — A mult szombaton nagy flegmával nyitott be az irodába az öreg nótárius, de rögtön choleriussá változott, mert borzalmas dolgokat kellett tapasztalnia. — A kellemes langyos meleg helyett ugyanis pokoli hőség csapta meg az arczát s rémülve látta, hogy a bubos össze-vissza van repedezve. Visszalép hát a pitvarba s ime mit látnak szemei: János bakter akkor dug vala ismét egy nyaláb szalmát a kemenczébe.

— Hát kend megbolondult, hogy még mindig füt? — förmedt rá a jegyző — hiszen már is olyan meleg van az irodában, hogy az ördögök is megszöknének belőle?

— Főjegyző ur alásan instálom, nem én bolondultam meg — dörmögte a vén János — hanem ez izé . . meleg bolondja, mert nem akar feljebb mocczanni.

— Hol a hőmérő?

— Itt van la a falon, kihoztam az irodából ide a pitarba magam mellé, hogy ne kelljen annyit beszaladgálnom. Oszt mióta nízem mán potyára! nem mozdul? tán megdöglött benne kinyeső?

x **Divat.** Általános a kifakadás tudós orvosaink részéről a füző ellen. S állitásaik nem kis igazságot tartalmaznak s állitásaiknak több okból van igazuk. Először hölgyeink az üzletekből már készen vásárolják füzőiket, ez pedig kétségtelenül nagy helytelenség. Igy a testnek a füzőhöz kell alkalmazkodni és a nem testhez szabott füző több helyen ártalmasan szoritja, meggörbiti a testet. De nemcsak azért ártalmasak az üzletben vett kész füzők, mert nem mérettek a testre, hanem mert anyaga is igen ártalmas. A kész füzők rendesen tanusitott halcsontokkal látatnak el, pedig maguk az orvosok is állitják és elősmerik, hogy a halcsontból s a testhez mérték után *jól* elkészitett főző semmi esetre sem lehet ártalmas a testre. — Ép azért nagyon ajánlatos, hogy hölgyeink füzőiket ne készen szerezzék meg, hanem mérték után rendeljék meg. Debreczenben van ily füzőgyár, hol elég olcsón lehet mérték után rendelni füzőket. Nagyon ajánljuk *Goldstein* Karolin füzőgyárát, Főtér, Huber-féle ház.

Tisztogatás.

— A főkapitány reformja. —

Debreczen, április 4.

Sokat ront a város erkölcsén a korcsmák és kimérések női szolgaszemélyzete, kiket a többi városok sorjában tiltottak el ettől a foglalatoskodástól.

A legutóbbi városi közgyülésen szóba került szintén ez a dolog s a közgyülés végleg megállapitotta a vendéglőkre és korcsmákra alkotott szabályrendeletet, melynek végrehajtási intézkedéseiben az is foglaltatik, hogy rendőrfőkapitány a gyanusnak talált nőszemélyeket eltilthatja a korcsmai kiszolgálástól.

Munkás, tevékeny főkapitányunk most erős kézzel fog a tisztogatáshoz.

A hatóság engedélye alatt nyitott bor és sörkimérésekben, magánházakban, de mint ma kiderült, még egy helybeli fürdőben is valóságos büntanyákra leltek a rendőrség emberei. Fiatal elég csinos arczu leányok kerülnek a tőkapitány elé s megdöbbentő dolgokat mesélnek a fönt elsorolt czégérek barlangjainak erkölcstelenségéről.

A főkapitány most detektivekkel kisérteti figyelemmel a gyanus helyeket s a szabályrendelet felhatalmazásához képest tömegesen tiltja el a gyanus nőszemélyeket a korcsmai alkalmazástól.

Ma egyszerre két erkölcsrontó nőszemély került a rendőrség kezére.

*

Az egyik eset a Kádas-utcza 1898. számu házban nyert fölfedezést, a hol Demjén Mari szeretkezett pénzes és rendszerint kiskoru urfiakkal és legényekkel. A rendőrség egyik ügyes detektive ma délelőtt kopogtatott be Demjén Mari lakásán, hol nagy örömmel és ölelkezéssel fogadták.

Demjén Marit beszállitották a rendőrség fogházába. A könnyü vérü leány Kozma Károlynéra vádaskodik, a ki őt a könnyelmü életre csábitotta. A lelketlen keritőnő ellen a rendőrség szintén meginditotta az eljárást.

*

A másik eset tegnap délután történt; a „Telegdi"-féle fürdőbe ment a detektiv, abol, miután a kabin ajtaját betette maga után, csakhamar megjelent egy piros arczu, elegánsan öltözött nő személy: Mák Mariska, aki keresetlen szavakkal ajánlkozott a rendőr ügynöknek, hogy mulattatni fogja. — A rendőr-ügynök ugy tett, mintha nagyon természetesnek találná a dolgot, odaadta neki a lánczát karéknek, aztán felszólitotta a leányt, hogy feltudna-e neki váltani egy 50 frtost?

— Majd felváltja Kimpánné, mondá a leány.

— Ki az a Kimpánné, kérdé a rendőrügynök.

— Hát az az asszony, ki a fürdőhelyiségben van alkalmazva, felelt a nő, aki engem ide hozott.

Ekkor a detektiv igy szólt: No hát maga Mariska jöjjön velem s miután kivül a fürdő folyosóján a szállitó Kimpánnéval is letárgyalta a dolgot, a lányt beszállitotta a III. ker. rendőrséghez. Utközben a leány meg akarta vesztegetni kisérőjét, amely körülmény sulyositja helyzetét. A leányt, mivel rendes, bejelentett lakása van a Homokkertben szülőinél, a rendőrség szabadon bocsátotta.

Törvényszéki csarnok.

* **Vásonkeőy váltóügy.** A Vásonkeőy-féle váltóügyben érdekes fordulat várható. Kégl ügyvéd elitélt perujitást kért azon az alapon, hogy a kuria más váltó alapon itélt, mint a két első fórum. Vásonkeőy tudvalevőleg saját váltót adott, holott a kuria itéletében mindenütt idegen váltó szerepelt. A hir a jogás világban szenzátiót keltett. Vagy tévedés forog fenn, vagy érthetlen manipuláczió. A kir. ügyészség inditványát a többi elitélt perujjitási kérvénye beérkezése után megteszi.

Táviratok.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 4. (A *Debr. Ell.* táv. Érk. d. u. 3 ó.) A képviselőház mai ülésén az elnök bejelentette a bizottságok megalakulását. Ezután a kamatláb leszállitásáról és a kamatláb megállapitásáról szóló javaslatokat tárgyalták.

Polónyi Géza a váltók kamatlábját is 5% óhajtja leszállitani. Erdélyi Sándor igazságügyminiszter és Matuska Péter előadó ellenzik Polónyi inditványát. A váltók kamatlábának leszállitása a külföld előtt erősen megtámadná hitelünket.

A képviselőház a javaslatokat változatlanul elfogadta.

Következett a szőlő-dézsma javaslat, melynél Bernáth Béla a törlendő tartozások időpontjáról nyujtott be módositást. Lukács László pénzügyminiszter a módositás mellett emelt szót s a Ház azt olyan értelemben fogadta el, hogy a törvény határozza meg a törlések leirásának eseteit.

Ugron Gábor felvilágositást kér a közös aktivákról, melyeket senkisem ösmer; Ugron beszédére Lukács miniszter válaszolt, kinek felvilágositása után a javaslatot elfogadták.

Ezzel az ülés véget ért.

Elöntött községek.

Nyiregyháza, ápril. 4. (A „Deb. Ell." er. táv. Érk. d. u. 3 ó.) A Tisza vize rohamosan árad mindenfelé. Óriási árterületek és veteményes földek állanak viz alatt a folyó mentén. Az ár ma Kisvarsányt és Szentmártont elöntötte. A kataszrófáról még nem érkeztek részletes tudósitások.

Botrány a franczia képviselőházban.

Budapest, április 4. (A *D. E.* ered. táv. Érk d. u. 3 ó.) Épületes dolgok mentek végbe ma a franczia képviselőházban. Helleputte klerikális és Deiusseaux szoczialista képviselők között éles szóváltás volt. Helleputte durván kiáltott Deiusseaux felé:

— Tekintse magát felpofozottnak!

Erre a két képviselő hajbakapott s alaposan eldöngették egymást. A terem szolgák csak nagy nehezen birták őket szétválasztani.

A kinos esetből kifolyólag számos lovagias ügy támadt. A kihivásoknak se hossza, se vége.

A ref. konvent Kolozsvárott.

Budapest, április 4. (A D. E. ered. eredeti távirata. Érkezett d. u. 4 ó. Az ev. ref. konvent elhatározta, hogy a jövő évi gyülést a konvent Kolozsvárott tartja meg.

Merénylet a Hentzi-szobor ellen.

Budapest, április 4. (A „Debr. Ell." ered. táv. Érk. d. u. 4 órakor). A Hentzi szobor ellen intézett merénylet ügyében eddig ujabb fordulat nem állott be. — Szeless Adorjánt a rendőrség keresi. Állitólag a mai napon több hirlapiró találkozott Szelessel, kit erősen faggattak a merénylet felől, hogy ő követte-e el a merényletet? Szeless e kérdéseket feleiet nélkül hagyta.

A nápolyi öböl és Pompéji.

— **Sinka Sándor** tanár felolvasása. —

(Folytatás.)

Még most is látható Amphitheatruma, mely egész Itáliában a legrégibb e fajta kőépület oda s 20,000 nézőt tudott befogadni kétségkivül sokszor látta együtt a szomszédvárosok összes lakosságát.

A város minden tekintetben örvendetes fejlődésben volt, midőn váratlanul lepte meg egy rémitő földrengés, melynek nagyságát a romok pontos felásása egyre világosabban kezdi feltüntetni. 63-ban Kr. e. február 5-én jött a végpusztulás az előpostája s határában annál borzasztóbb volt, mennél váratlanabbul érte Pompéji lakóit. Temérdek épület dőlt romba s különösen a város közepén és déli részében találunk még ma is lépten-nyomon ama károk nyomaira, melyek egész biztossággal e rémnapra vezethetők vissza.

De a lakók gazdagsága, kitartó szorgalma, egyesek áldozatkészsége s a különben is épitő mániában szenvedő korszak hatása részint javitással, részint uj épitményekkel igyekszik kitüntetni a rombolás nyomait. A szenvedett károk pótlásával már lassankint a borzadalom is kezdett feledésbe menni, zavartalan és békésfejlődésbe vetett bizalom tölti el a kedélyeket, sőt a város szemel láthatólag ujabb növekvő jóllétnek indult, midőn 16 évvel a földrengés után K. e. 79-ben augusztus 23-ának déli óráiban a ketté szakadt Vezuv emberemlékezet óta szunnyadó tevékenysége irtóztató elemi erővel megindult s Pompéjivel együtt 8 várost boritott el több-kevésbé örökre, tüzes láva, forróviz, kő és hamuesőkről képződött halotti lepellel.

A három napon át tartó istenitélet egy szavahihető szemtanu tartá fenn számunkra. Az ifiabb Plinius, a korszak kiváló államférfia, szónoka és irója, ki mint 18 éves ifju a közelfekvő Misenumban élte át a napok borzalmait. Tacitushoz irott leveleiben értesit bennünket a katasztrófáról, melyben nagybátyja, idősebb Plinius is életét veszté. Nem lesz érdektelen az ő megragadó közvetlenséggel irott levelének itt átadni a szót.

„Nagybátyám — igy kezdi Plinius — Misenumban a hajó hadparancsnoka volt. Aug. 23-án egy óra körül jelenté neki anyám, hogy egy szokatlan alaku és nagyságu felhőt lehet látni, melyik hegyről, azt távolból nem lehetett tisztán kivenni, hogy a vezuv volt, később kitudódott. E felhő különösen hasonlitott a fenyőhöz, mert mint hosszu törzsök nyult fel s aztán ágakban terjeszkedett ki, néha fehér, máskor szennyes és foltos volt, a mint földet vagy hamut hordott. Bátyám négy evezős hajókat hozatván, maga is beszállott, hogy a vetinabelieknek segélyt vigyen. Oda sietett, honnan mások futottak, egyenesen a veszélynek tartott s annyira féle'em nélkül, hogy ama rettenetes tüneményt minden mozdulatát, minden alakját, a mint feltüntek előtte, feljegyzé és feljegyezteté. Már hamu hullott a hajóra, annál forróbb és sürübb, mennél közelebb ért. Már tajtékkövek és fekete, égett, tüztől szélylyelrepedt szikladarabok repültek feléjök; majd a hirtelen apály s a hegyről leomló törmelék tevé a partot hozzáférhetlenné. Nagybátyám gondolkodott egy, kettő, visszafordúljon-e? De „a bátrakat segiti a szerencse“ ugymond — s Stabineba hajózott domponianushoz. A veszély még nem volt közel e helyhez, de már felismerhető érte közeledése. A Vezuv több pontjáról messze sugárzó lángokat és magas tüzoszlopokat lehetett látni, melyeknek fényét növelte az éj sötétsége. Bátyám a megrettent embereket megnyugtatván, lenyugodott s aludt, a mint csak aludni lehet. Azonban az udvar, melyen át hálószobájába lehetett jutni, ugy tele lett hamuval és tajtékkővel, hogy ha még tovább maradott, nem tudott volna kijutni. Emberei tehát felkelték, s közösen tanácskozának vajjon az épületben maradjanak-e vagy szabad téren járkáljanak.

(Folyt. köv.)

Egy adóintés.

Szakál ur csak a nemét szerette az adónak, azt ugyanis, a melylyel a sziv adózik a szerelmes oltáron. De abban aztán nem volt fukar, mert törvényes feleségén kivül egy másikért is vert a szive és mert ez a másik a Lipótvárosban lakott, ő pedig a belvárosban, hát gyakran megesett, hogy Szakál urat a Lipótvárosban lehetett találni a belváros helyett.

Szakál uram hitvestársa persza mit sem sejtett férje lipótvárosi kirándulásairól és talán örök titok maradt előtte, ha egy adóintés véletlenül lenem rántja a leplet a hütlen férj turpisságáról.

Történt ugyanis egy szép napon, hogy Szakál ur a Lipótvárosban töltötte idejét, midőn az adóhivatal egyik kézbesitője nagy csomaggal hóna alatt megjelent a belvárosi lakáson, a hol Szakálné ő nagysága fogadta az adóhivatal küldönczét.

Hosszu keresgélés után végre egy kék czédulát huzott elő az irományok közül és át nyujtá a nagyságának, a ki kiváncsi pillantást vetett az irományra. Csakhamar meggyőződött, hogy a kék darab papiros nem egyéb adóintésnél és hogy abban Szakál uram különbeni végrehajtás terhe mellett felszólittatik, hogy lipótvárosi lakása után fizesse meg hátralévő adóját.

Szakálné eleinte elcsudálkozott és azt hitte, hogy a dolog tévedésen alapszik, de miután az adóintésből világosan kitünt, hogy férje a lipótvárosi Kerék-utcza 13. szám alatt lakást tart, szó nélkül aláirta a kézbesitési ivet és az adóintést görcsön szorongatva kezében elsietett a kijelölt lakásba.

Az ajtó zárva lévén, kénytelen volt tehát csöngetni, de hasztalan. Hogy nem volt-e otthon senki, vagy hogy Szakál ur pásztoróráját tartotta-e éppen, nem lehet biztonsággal állitani; tény az, hogy az asszonyt nem eresztették be és ennélfogva kénytelen volt a házmesterné hez fordulni bővebb felvilágositás czéljából.

A házmesterné nem volt már fiatal többé és ismerte a budapesti életet. Egy kicsit bőbeszédü is volt és örült, ha alkalma akadt egy kis tereferére.

— Ugyan kérem — kérdé Szakálné roszszul titkolt izgatottsággal — vajjon nem tudná-e nekem megmondani, hogy itt lakik e Szakál X. ur.

— Oh kérem nagysága, viszonzá a házmesterné — hát hogy igazat mondjak, Szakál ur itt is lakik, nem is.

— Hogyan értsem ezt? — firtatá a menyecske.

— Ugy kérem nagysága, hogy Szakál ur utazó, a ki csak hetenkint egyszer-kétszer jön ide, és akkor is éjjelre, hanem csak délután és otthon marad estig, mikor ismét elutazik.

— És van-e felesége Szakál urnak?

— Hogy van-e? Már miért ne lenne olyan fiatal, derék urnak? A felesége is szép az igaz, de én azt tartom, hogy megcsalja férjét, mert gyakran éjszaka is kimarad.

— Ah, hát együtt laknak ebben a házban?

— Persze, hogy együtt és pedig már régen, a mióta megesküdtek.

A megcsalt asszony még óhajtott volna néhány részletet megtudni, de elakadt a szó ajkán, oly izgatott volt. Kicsi hijján, hogy a házmesterné előtt el nem árulta magát. Azonban volt még annyi ereje, hogy elrejtse felháborodását és miután a házmesterné markába egy bankót nyomott, szinte futva távozott a házból, hol riválista lakott. Mikor a férj késő éjjel hazajött ez asszony nyugodtsággal kérdé tőle:

— Hogy állunk az adóval fiam, megfizetted, nem tartozol?

A férj kissé különösnek találta ugyan a kérdést, de mi rosszat sem sejtve, olyan mozdulatot tett a kezével, mint mikor azt szokták kifejezni, hogy legkisebb gondod is nagyobb legyen annál.

— Azt kérdem, — folytatá az asszonyka, — mert hoztak adóintést.

— Áh! az tévedés lehet, mert én kifizettem az adómat.

— Én is azt hittem, de . . .

— Micsoda? — kérdé a férj gyanakvólag, — hiszen te magad adtad át a pénzt a segédünknek, hogy menjen el fizetni . . .

— Igen ám, de nem lipótvárosi lakásunk után . . .

A férj fürkésző pillantást vetett nejére és miután ez még mindig nyugodt volt, hát ő sem akart nyugtalanságot elárulni.

— A lipótvárosi lakás?! Aha, tudom, oh az semmi! Valóban különös! Hahaha!

És kaczagással iparkodik rejtegetni zavarát. De már ezt az asszonyka megsokalta és odanyujtá az adóintést férje orra alá.

Szakál ur a kék papiros láttára olyan arczot vágott, mintha hideg zuhany alá állitották volna. Hebegett valamit, de maga sem tudta mit. Végre az asszonyka téritette ismét magához, mikor bocsánatot igért neki, de csak egy feltétel alatt, ha ezentul ő megy el a lipótvárosi lakásra dé utánonként. A férj ebbe bele is egyezett, és a béke ismét helyre állt.

Az erősebb nem.

Midőn barátaimnak unszolására megirom az alábbi sorokat, mindenekelőtt kijelentem, hogy korántsem az örmény katolikoszszal óhajtok foglalkozni. Éppen ellenkezőleg választom témámat. A harczoló női nemnek kedves programmját, az ugynevezett nőemanczipácziót óhajtom egy ujabb oldalról megvilágitani. E törekvésemben nem számithatok ugyan senkinek a támogatására sem, de ez nem baj. Fődolog, hogy a *szellemi vallás* hirdetőinek nyerjem meg a tetszését.

Amit nemrégiben nagyrabecsült irótársam Ouida urnő kezdett ismét hangoztatni, a női emanczipácziő megint szépen virágjának indul. És rettegve buvunk e vihar elől félre, mi agyonzaklatott urai a teremtésnek.

Mert nem jól van ez igy, hölgyeim, és nagyok a mi félelmeink, mert jól tudjuk, hogy önök ugyis erősebbek mináunk. Ebből a tudatból mintegy védekezésül származott az a régi rendje a világnak, hogy mulier taceat in ecclesia Mivel pedig nem élünk Lord Baczon korában, amidőn skót várkastélyok hölgyei kifogástalan latinságu leveleket irtak egymásnak a legutolsó londoni divatról, és Ovidius frázisaival voltak képesek elbeszélni a hall-ok tornajátékainak gyönyörüségeit, ennélfogva leforditom szabadon ezt a régi közmondást.

Ne követelje magának az asszony most még azt a keveset is, ami még megmaradt az eltiporott férfiui nemnek.

Ugyis le vagyunk igázva, — az élet ugyis arra tanit, hogy teljesen ki vagyunk szolgáltatva önöknek, hölgyeim. Önöknek, az erősebb nemnek

Mikor még igen kicsinyek és jelentéktelenek vagyunk, akkor önök különböző száraz és nem száraz dajkák képében vernek meg bennünket Később az édesanyánk ugyanezt cselekszi, mert az apánk elől többnyire meg tudunk szökni, ha verési célzattal közeledik felénk. Azután szépen megnövünk és jobbára szerelmesek is leszünk. Ilyenkor ismét csak arra a tapasztalatra jutunk, hogy önök az erősebbek, mert mi például sohasem merjük önöknek azt mondani. „hogy beszéljen a papával“, — ellenben az ujabbkori történelem számos olyan hajadonról emlékezik meg, akik egész bátran kimondták, hogy: beszéljen a mamával“. Mi azután beszélünk is a mamával, — és ilyekor szerfölött gyengék vagyunk, olyannyira, hogy sokaknak közülünk torkán is akad a szó. A pszilog ugyanis kénytelen elismerni azt, hogy a kérőbe jövő vőlegény mindig gyengébb és szánalmasabb alak, mint a menyasszony, aki ebben a pillanatban valósággal oly heroikus magaviseletet szokott tanusitani, mint az orleansi szüz.

Következik ezután a házasság és ismét a férfiu az, aki gyöngébbnek fogja magát érezni. Mert eltekintve attól hogy a boldog házasság révében a férj rendszerint fél a feleségétől, még más esetek is a nő fölénye mellett tesznek tanuságot. A harczokban, amidőn egy verejtékes orczát törül esténkint az asszony, rendesen mi vagyunk a gyöngébek. Még nem láttam asszonyt, aki csüggedett volna annyira,

hogy férjének kellett volna őt vigasztalnia, ellenben minden asszony erősebb az uránál, akkor amidőn istápolnia kell az élet küzdelmeiben lelkileg megrokkant embert. És hogy mily gyöngék vagyunk akkor, amidőn valami vis majorral, például a feleségünk mamájával van dolgunk, — ah, arról ne is szóljon a lantom.

Ime, önök mindig erősebbek mínálunk, a policeman ott áll az ajtóban és ha földindulás készül, bizonyosan megugrik a helyéről.

Mi régtől fogva érezzük ezt, és azért irtózunk a nők emancipácziójától. És körülbástyáztuk magunkat mindenféle jogokkal, amelyek többnyire csak szinlegesek, és örvendezünk a mi apró szabadságainknak, amelyek segitenek eltakarni azt a nagy defektust, — hogy tulajdonképen mi vagyunk a gyöngébb nem. A politikai és társadalmi jogositványok e csekély tömege mondható annak a nehezéknek, amely az önök erőbeli felsőbbségét ellensulyozza, hölgyeim. Ha egyszer elveszik tőlünk ezeket a kiegyenlitő grammokat, akkor aztán csakugyan vesztettünk az önvédelmi harczban. És az asszonyok bizonyosan nem is kivánják ezt a mi romlásunkat és kétségtelenül innen van az, hogy olyan kevesen vannak önök között hivei az emanczipácziónak.

És én nem igérek száz aranyat, — de nem is adok; hanem azt mondhatom, hogy aki e dologban velem ellenkező véleményen van, az nem tud az asszonyoknak smajklérozni.

Közönség köréből.*)

A „*Debreczeni Ellenőr*“-nek *1876-dik évi* egész évfolyamát — kékszinü kemény kötésben — évekkel ezelőtt valamelyik helybeli irodalombarát kölcsön kérte s azóta vissza nem küldötte. Felkéri tehát a kötet tulajdonosa az illetőt, esetleg t. jogutódait, hogy e feltünően nagy könyvet e lap kiadóhivatalához beküldeni sziveskedjék. A késedelemért az elnéző bocsánat előre is biztosittatik.

Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Közgazdaság.

* **A vetések állása és a mezőgazdasági állapot.** Országszerte kedvezőtlenül köszöntött be a tavasz; nagyon változó időjárás mellett alig lehetett még hozzálátni a gazdáknak a tavaszi főbb munkálatokhoz: a szántás és vetéshez. Helylyel-közzel ugyan befejezték a szántást a márczius hó vége felé uralkodott meglehetős napos időjárás alatt, mindazáltal édes-kevés azon helyek száma, a hol a tavaszi szemes terményeket elvetették volna. Az őszi vetésekről nagyobbára már eltakarodott a hó hát bizony a rozsokra nézve nem volt alapnélküli az aggodalom, mert azokból sok kiveszett a hó alatt. A hó között ugyanis számtalan helyen jégkéreg képződött, a mit a gyengébb minőségü rozs elviselni nem volt képes, tönkre ment. A buzában már jóval kevesebb a kár; de pusztulás van ebben is; hasonlóan az árpában és repczében. Most már csak az volna a kivánatos, hogy az idő mihamarabb megváltozzék, mert a tavasziak vetésének késedelme koczkáztatja a termést; már igy is előrelátható sokkal kevesebb tavaszi gabonánk lesz mint szokott lenni a rendes körülmények között.

* **A nagyváradi László-malom bünügye.** Három és fél havi eréyes és lelkiismeretes vizsgálat után befejezte Bige Gyula központi vizsgálóbiró a László-malom szövevényes és titokzatos bünügyének vizsgálatát és a nagyszámu aktákat már át is tette a vádinditvány megtételre végett dr. Bulyovszky József királyi ügyészhez, a ki azoknak tanulmányozását már meg is kezdte. Az a város és megye szerte nagy izgatottságot keltő mostre-bünpör tehát, mely Szilágyi Mórnak, a László-malom hütlen kezü igazgatójának deczember 20-án elkövetett szenzácziós öngyilkosságával került napfényre, nemsokára tisztázva lesz a törvényszék tárgyalási termében. — Most, hogy a vizsgálat már be van fejezve, Konda Sámuel, mint Feldheim Izrael és Edelmann Márkus vádlottak kérni fogják szabadlábra helyezésüket, esetleg kellő kauczió deponálása mellett. A nagyváradi kir. törvényszék erre nézve is a jövő héten hozza meg végzését.

—

Debreczeni piacz. Ápril. hó 2. heti vásárban gabonanemüek közül piacra került buza 142.80 mm. 6.60—6.50—6.40 frt kétszeres 113.50 mm. 5.80—5.70—5.60 forint rozs 122.40 mm. 5.50—5.40—5.30 frt. árpa 85.30 mm. 5.80—5.70—5.60 frt. zab 103.20 mm. 6.50—6.30—6.20 frt, tengeri 228.00 mm. 7.00—6.80—.——; ótengeri —.——.——.—.— frt, köles 7.50—7.30 frt. — köleskása 12.00 frt, burgonya 2.80. frt. Szénа 100 kilónként, I. r. 4.20, II. r. 3.80 montliszt 12.80, zsemleliszt 11.80 frt. Ló felhajtatott 920 darab, elkelt 340 db. Szarvasmarha felhajtatott 1940 darab, elkelt 680 db. db. Sertés felhajtatott 2200 db. elkelt 640

Sovány sertés páronként 6—12 hónapos 15—25 frt, 15—20 hónapos 25—30 frt, 18—24 hónapos 35—50 frt, öreg sovány 50—6 frt. Kövér sertés kilója 40—44 kr. 100 kiló ó szalonna 43—45 frt. Uj szalonna —— frt. Juh, felhajtatott —— darab. — Elkelt —— darab. Husárak: marhahus kilója 40, 44, —.—.50 52,54 56, (kóser) 60 kr. Borju hus 56—60 kr, sertéshus 48—52—56 kr. Juh hus — kr. — kr. Négyköbméter tölgy tüzifa 12 frt, bükfa 13 nyárfa 7 frt. Négy köbméter fa felvágása 2 frt - kr. beszállitása 1 frt. 20 kr. Napszámárak: férfi ellátással kr. ellátás nélkül -- frt kr, nő ellátással — kr., ellátás nélkül —.— kr., — gyermek ellátással kr., ellátás nélkül kr

A kis lutri huzásai.

— Április 3. —

Lemberg	88	23	48	28	48
Prága	30	65	15	25	14
N.-Szeben	6	21	41	35	28

Debreczeni városi szinház.

Idénybérlet 148. szám. Páros bérlet.

Ma csütörtökön 1895. április hó 4-én Páros bérletben.

ITT MÁSODSZOR.

A hollandi apród.

Történeti szinmü 5 felvonásban, énekkel és tánczczal. Irta: Kalocsa Róza. Zenéjét összeállitotta: Znojemszky Gyula. (Rendező: Bács.)

Holnap Pénteken 1895. április hó 5-én.

Páros bérletszünetben, mérsékelten felemelt helyárakkal, **P. Márkus Emilia** a budapesti nemzeti szinház müvésznőjének első vendégfölléptéül:

A vasgyáros.

Szinmü. Irta: Ohnet Gy.

Szerkesztői posta.

A vér. Kissé erős realizmussal van megirva, de azért csinos munka és mihamarább sorra kerül. Az ivek és egyéb igért dolgok mielőbb való szives beküldését O—ve részéről is kérjük, mert a határidő már rég letelt.

C. P. A katonazenekar minden szombaton délután 5—6-ig játszik a városháza előtti téren. Az uj karmester eddig való müködésével is megmutatta, hogy kitünő zenész és dirigens.

Kiadó és laptulajdonos:
„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t.
Felelős szerkesztő: **Eötvös K. Lajos.**
Helyettes szerkesztő: **Katona Imre.**

Nyer sselyem básztruhákra való kelmét 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes ö tönyre — Tussors- és Schantungs-Pongees valamint **fekete, fehér és szines Henneberg selyem** 35 kriól 14 frt 65 krig méterenkint, sima, csikos, koczkázott, mintázott damaszt, stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 szin és mintázatban stb. postabér és vámmentesen a házhoz szállitva és mintákat küld postafordultával: **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Svájczba czimzett levelekre 10 kros levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan eszközöltetnek. (3.)

Valódi kék és fekete angol Cheviot öltönyök 16 és 20 forint divat és Loden öltönyök füzöld és barna 17 forintért kaphatók

Neumann M.

budapest-bécsi czégnél Debreczen, főtér, a m. kir. postával szemben. Vidéki megrendelések utánvét mellett eszközöltetnek. Meg nem felelő áruk szivesen kicseréltetnek.

Női ruhák

a legdivatosabb kivitelben készittetnek

Kunz József és Társa czég

női divatáru osztályában.

Gyász ruhák 6 óra alatt.

Tavaszi és nyári ujdonságok és különleges egyes ruhára való szövetek raktárra érkeztek.

Stefánia-füző

párisi legfinomabb drillből, elegáns kivitelben, legjobb halcsonttal, minden szinben, széles nehéz selyem pertlivel, valamint minden más (mieder) füző megrendelésre készittetik és raktáron kapható

Goldstein Karolinnál

Debreczen, Huber-ház a megyeház mellett.

NÉVSORA

a debreczeni közhasználatu távbeszélő hálózatba bekapcsolt

ELŐFIZETŐKNEK

betürendben.

69 Államvasutak állomástőnöke.
75 Államvasutak üzletvezetősége.
124 Alter Sándor „Corso“ kávéház tulajdonos.
82 Áron Manó és Tsa.
132 Dr. Bakonyi Samu ügyvédi irodája.
65 Dr. Balkányi Ede orvos.
34 Dr. Balkányi Emil orvos.
91 Dr. Balkányi Miklós, lakása.
40 Dr. Balkányi Miklós ügyvédi irodája.
84 Bauer és Társa gépgyára.
112 Bechert Manó irodája.
86 Berger Henrik irodája.
87 Berger Jenő müépitész lakása.
149 Biedermann E. és fia czég posztóüzlete.
166 Dr. Brüll Bertalan.
120 Burger József izr. hitk. jegyző.
135 Dr. Burger Péter orvos.
83 Casinó.
70 Csanak József nagy kereskedése.
88 Csanak József nyárilak.
90 Dr. Csikos Sándor orvos.
35 „Debreczeni Ellenőr“ szerkesztősége.
104 Debreczeni első takarékpénztár.
131 Debreczeni faszövetk irodája.
55 „Debreczeni helyi vasut“ irodája.
43 „Debreczeni helyi vasut“ nagyerdei indóháza.
184 „Debreczeni Hiradó“ szerkesztősége.
20 „Debreczeni Hirlap“ szerk.
18 „Debreczen“ szerk.
187 Debreczeni első terrakotta, majolika és kályha gyár.
188 Debreczeni első terrakotta, majolika és kályha gyár belső irod.
2 Dohánygyár.
142 Dréher Antal serfőzde főrakt.
183 Dobó Sándor kávéház tulajdonos.
79 Első debreczeni fakereskedő társaság faüzleti telepe és irodája.
17 Első debreczeni fakereskedő társaság fióküzlete.
52 Első magyar ált. biztr. társaság.
9 Epreskerti faraktár.
140 Falk Ármin és tsa üzl.
150 Falk Ármin kefegyára.
172 Dr. Fejér Ferencz. ügyv. irod.
14. Fehér Domokos a Bika v. bérlője.
176 Fén.es Mór férfiruha raktára.
46 Főerdőmester.
68 Főispán.
155 Dr. Freund Jenő ügyv.
13 Fürst Mátyás és Fia czég és Áron Miksa cég irodája.
168 Fischer Jakab gazdasági gépraktára.
103 Gebauer Károly első hazai érczkoporsó gyár temetkezési intézete,
60 Gebauer Károly ércz koporsó gyára.
165 Geiger Simon termény keresk.
145 Geréby Fülöp füszerüzlete.
116 Geréby Fülöpné eczetgyára.
78 Gerster Kálmán és Rösler Richard mérnök és épitész vállalk.
85 Glück Adolf pinczér ügynök.
16 Goldblatt testvérek gőzmalma.
89. Gondy és Egey fényképészeti müterme.
159 Gyepmesteri telep.
117 Hochfelder Jakab irodája.
102 Dr Holländer Dezső ügyvéd irodája.
162 Huszár Károly ügyv. irodája.
3 Honvéd gyalogezred parancsnoksága.
8 Huszár laktanya.
94 Iparegyesületi takarék és hitelintézet.
81 Ipar és keresk bank.
106 Dr. Irinyi István ügyvédi irodája.
39 „István“ gőzmalom.
120 Izraelita hitközségi jegyző.
115. Járvány kórház.
114 Kardos László lakása.
113 Kardos László nagykereskedése.
153 Dr. Kardos Samu ügyvéd irodája.
66 „Kegyelet“ temetkezési intézet.
118 Dr. Kemény Mór ügyvéd.
19 Keresked. és iparkam.
59 Killer Ede butorkereskedő.
152 Klein Bernát üzlete.
160 Klein Ignácz üzlete.
154 Klein Miksa bor-, szesz és sörraktára.
77 Klein Mór és Péterffy fakereskedő czég.
177 Kohn és Markovics Nemzeti sörcsarnoka.
185 Kohn Adolf és fia czég
67 Dr. Kola János ügyvéd irodája.
105 Komlóssy Arthur ügyvédi irodája.
22 Kontcsek Géza füszer és magkereskedése.
125 Kölcsön segélyző egyl.
101 Közgazdasági Bank.
11 Közkórház.
186 Közvágóhid.
157 Kuczik Gábor hentes üzlete.
30 Kunz József és Társa.
193 Kohn Henrik füszerüzlete.
54 László Albert könyvkereskedése.
74 Légszeszgyár.
126 Lendlbauer Kálmán a Korona vigadó bérlője.
164 Lichtblau Albert önk. tanf.
64 Löfkovits Arthur lak.
93 Löfkovits Arthur órás és ékszerész üzlete.
148 Dr. Löfkovits Márton ügyvédi irodája.
53. Lukács Ármin bank- és bizományi üzlete.
144 Lusztig Dezső ügynöki és bizományi irodája.
191 Lám Sándor üzlete.
44 Margit fürdő.
24 Márk Endre.
151 Dr. Márton Imre és Kálmán ügyvédek irodája
161 Münich Gusztáv irodája.
121 Mendelovits Lajos.
48 Méntelep parancsnoks.
23 Dr Moskovitz Jenő
189 Munkás ker pénztár.
137 Molnár Lajos drogueria
49 Németh András Dobos-vigadó bérlője.
170 Neumann M bécsi ruháraktára.
173 Nagytőzsde.
38 Osztrák-magyar bank
178 Paczelt János kertészete.
179 Paczelt János üzlete.
169 Papp Testv férfiszabó. üzlete.
10 Pavillon laktanya [katonai készenlét].
33 Dr. Popper Alajos orvos.
138 Dr. Popper Mór ügyvéd és „Hitelezői védegylet“ irodája.
167 Posszert utóda Breuer és Weisz
95 Rendőr alkapitányság I ker.
72 Rendőr alkapitányság II ker.
45 Rendőr alkap. III. ker. bejentési hivatal.
100 Rendőr alkapitányság. IV. kerület éjjeli őrség.
31. Rendőr főkap. magánlak
41 Rendőr kapitányságí éjjeli őrség.
87 Rendőr főkapitányság.
56 Rendőrség az indóháznál.
192 Riesz Lipót czukrász fióküzlete.
7 Részvény-serfőzde. külső raktára.
72 Részvény serfőzde városi irodája.
109 Riesz Henrik kocsigyáros.
80 Riesz Lipót czukrászdája.
130 R. kath temetőőr lak.
128 R. kath templom sekr.
108 Roos Jakab fakeresk.
63. Rosenberg Albert özvegye és fia szállitó czég.
86 Rosenberg Adolf. „Frohner szálloda bérlője.
15 Rosenberg Simon a Baross kávéház tulajdonosa.
5 Rothschnek V Emil gyógyszertára.
99 Rothschnek V Emil lak sa.
177 Rosenthal Dániel liszt üzlet.
71 Rösler, Berger és Horváth téglagy. iroda.
182 Szenszky és Velkovits.
143 Sámy Béla lakása.
158 Schwarcz Vilmos butorgyáros.
6 Sesztina Lajos vaskereskedése.
122 Spiegel Miksa mosó- és tisztitó intézete.
12 Stern József és testv. czég kefegyára.
21 Stern József és testv. czég faárugyára.
163 Szabó Kálmán szikvizgyára.
136 Szabó Lajos és fiai nagykereskedése, iroda
146 Szabó Mihály hentes üzlete.
123. Szent-Királyi Tivadar keresk.
50 Szikszay Lajos épit.
111 Szluka István szikvizgyára.
4 Szentkirályi Tivadar lakása.
175. Spitzer Dávid serfőraktára.
141 Sámy és Guttman cement gyár.
57 Tafler Ignácz irodája
171 Tanfelügyelőség.
58 Termény- és áru közraktár.
110 Tüdős János ügyvéd.
129 Theresianum.
147 Tiszai Dezső szinigaz. lakása.
119 Tóth Gyula vasraktára
29 Tóth Gyula vasüzlete.
187 Terakotta, majolika és kályhagyár.
188 „ „ belső irodája.
188 Tóth Kálmán épitész. mérnök.
134 Tóth Gyula vasbutorraktára.
181 Tóth-féle tégla- és cserépgyár.
51 Tóth István épitészi irodája.
61 Tursi Farkas közvetitő irodája.
107 Tüzoltó főparancsnok lakása,
96 Tüzoltóság.
47 Tóth Béla épitész.
174 Trnka Gottlieb gőzmalma.
32 Varga Ferencz müépitész.
28 Városgazdai hivatal.
25 Városház [elnökség).
26 Városi főszámvevőség.
97 Vásártér [baromvásár.
98 Vecsey Imre lakása.
42 Vilmos Lajos az Angol Királynő száll. tulajd nosa.
62 Weichinger Károly „Hungária“ kávéház tulajdonosa.
133 Weinberger Lajos üzlete.
180 Weisz Sándor lakása.
76 Weisz Lévy irodája.
92 Weisz Sándor divatüzlete.
127 Dr Wolafka Nándor vál, püs. lak.
73 Zádor Lajos div üzlete.
156 Zichermann Hermann és a Debr Nagyvár. Ért. szerk.

Figyelmeztetés:
A központi hivatalban a bekapcsolás csak akkor teljesithető, ha az előfizető a hivott számát és nem nevét mondja be

Debreczeni telefon vállalat.

Egy előkelő biztositó intézet

helybeli főügynökségénél

szép irásu

gyakornok

azonnal alkalmazást nyer.

Ugyanezen társulatnál

üzletszerző tisztviselők is

alkalmaztatnak

fix fizetés és jutalék mellett.

Bővebb értesitést ad a kiadóhivatal.

Debreczenben csakis

MOLNÁR LAJOS

gyógyáru kereskedésében kapható

MARGIT-CRÉME,

MARGIT PUDER,

MARGIT SZAPPAN.

Bőrszépitő és finomitó higienikus készitmény, kitünő hatásu a bőr szépsége és finomsága előmozditására.

Egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások, bőr atka (mitesser) és mindennemü bőrtisztátalanság ellen.

Eltávolit minden pörsenést, fagyást, ajk repedést. Egyedüli szer a bőr fölrepedezése, az arcz és karok vörössége, sömör, pikkely küteg, bőrhámlás, napégetés ellen.

Kisimitja a ránczokat és himlőhelyeket, még korosabb egyéneknek is üde, bájos ifju arczszint, az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, elragadó bájt, varázsos szint kölcsönöz.

Teljesen ártalmatlan s mivel nem zsiros, hanem egy igen finom kellemes sikosságú, gyorsan felszivódó kedves illatú vegyszer, mely már az első kisérlet után kedveltté teszi magát, az arczot nem teszi fényessé, mint más kenőcs, hanem annak fényét, mint a hölgypor elveszi, nappal is használható.

Használati utasitás minden dobozhoz mellékelve.

1 nagy tégely Margit-Créme I frt, kicsi 50.
1 doboz Margit-hölgypor 60 kr.
1 drb Margit-szappan 35 kr.

Kapható:

Földes Kelemen

gyógyszertárában **Aradon** Deák Ferencz-utcza és **Debreczenben** egyedül

Molnár Lajos

gyógyáru üzletében Frohner szálloda épület.

Ugyanott a nevezetesebb gyógyszer különlegességek is megszerezhetők.

Óvakodjunk a hamisitásoktól.

197.

Az

„ISTVÁN“ gőzmalom társulat

örleményének

ÁRJEGYZÉKE

saját raktárában.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyülésen megállapitott s 1887. évi junius 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállitási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénzfizetés mellett.

ZSÁKKAL EGYÜTT.

	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemü	13.20
B. Szinte „ aprószemü	12.60
0. Királyliszt	12.40
1. Lángliszt kivonat	11.80
2. 1-ső rendü zsemlyeliszt	11.40
3. Zsemlye liszt	11.—
4. 1-ső rendü kenyér liszt	10.60
5. Közép kenyér liszt	10.20
6. Kenyér liszt	9.60
7. Barna kenyér liszt	8.20
8. Takarmányliszt	7.—
11. Finom korpa **zsákkal**	5.—
11. „ „ **zsák nélkül** . . .	4.80
12. Durva korpa **zsákkal**	4.80
12. „ „ **zsáknélkül** . . .	4.60
Csirke buza **zsák nélkül** . . .	4.40

A zsákok sulytartalma tejsulyt tisztasulynak véve.

A. B. 0—6 számig	85 kiló.
7. és 8. szám	70 „
11. 12.	50 „

Debreczen, 1895. Márczius 5.

„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1895.